

1. Alpinismi alguseks loetakse tihti esmatõusu Mont Blancile 1786. aastal. Sellest ajast siiani on jäänud vallutamata vähesed mäed, mis on kõrgemad kui 7000 meetrit. Meie küsime aga, **mis riigis asub kõrgeim seni vallutamata mägi?** Vihjeks olgu öeldud, et riigis räägitakse Dzongkha keelt ning riigi peaminister on alates 2018. aastast Lotay Tshering. Ühe punkti võite teenida kui ütlete põhjuse, miks ei ole mäge üritatud vallutada alates 2003. aastast. Pildil näete küsitava riigi lippu.

2. Päriselt seda foobiat olemas ei ole. See mõeldi välja naljana. Nali tuleb välja foobia nimetusest. **Mida peksid kartma inimesed kellel on aibohfoobia?** (inglk. aibohphobia)
3. “Londoni Toweris on alati vähemalt kuus, kuna usutakse, et kui neid pole, siis kuningriik langeb.” Eurooplased on pidanud neid läbi ajaloo kurjuse sümboliks, vana kurja enda kehastuseks. Viikingite jumalal Odinil oli neid kaks, Hugin ja Munin, kes iga päev maailmas ringi rändasid ja Odinile kõigest mida nägid ette kandsid. **Keda peab Londoni Toweris alati vähemalt kuus olema?**

4. Pablo Escobar (1949-1993) on maailmas tuntud kui kuulus narkoparun ja narkoterrorist, kes asutas Kolumbias Medellini kartelli. 1991. aastal nõustus kokaiinikuningaks kutsutud mees oma tegude eest kandma viie aastast vangla karistust tingimusel, et ta saab karistust kanda enda ehitatud vanglas. Vanglale pandi huvitav nimi, mis harilikult seostub katoliku, õigeusu, anglikaani või vanakatoliku kirikuga. Eestis kasutab seda tüüpi hoonet Peeter-Pauli roomakatoliku kogudus Tallinnas. Pilt on sama tüüpi hoonest Pariisis. **Mis nime Pablo Escobar oma vanglale pani?**

5. Aastail 1925-34 sai sellest vaatamisväärsusest tänu Citroenile maailma suurim reklaamitulp, sest sellel oli veerand miljoni pirniga kujutatud firma nimi. **Mis vaatamisväärsus?**

6. See on anonüümne ingliskeelne pilditahvli veebisait. 2003. aasta oktoobris Christopheri "moot" Poole poolt käivitatud saidil on tahvlid, mis on pühendatud väga erinevatele teemadele, alates animest ja mangast kuni videomängude, muusika, kirjanduse, fitnessi, poliitika ja spordini. Seal on ka pärit kuulsad *greentextid*. **Mis on selle lehekülje nimi?**

7. **Millise hüüdnime all on tuntud Taanit ja Norrat X sajandi lõpul valitsenud kuningas Harald?** Ajaloolased pole üksmeelel, miks ta nii kummalise hüüdnime sai. Sama nime panid IT-mehed 1990-ndail ka just sellele arendatavale tehnoloogiale. Tehnoloogia logo on tuletatud Haraldit ja tema hüüdnime tähistavatest ruunimärkidest.

8. Nähtavat 1898. aastal loodud 9mm kaliibriga püstolit tuntakse ka Pistole Parabellum 08na, kuid meie tahame tema paralleelnimetust, mis on ühtlasi relva disaininud mehe perekonnanimi. See oli üks esimestest poolautomaatpüstolitest, tema puhul on kasutatud erilist lukustussüsteemi, kus liigendatud osa tõuseb lasu ajal üles. Enim kasutust leidis relv sakslaste poolt I maailmasõjas, vähemal määral ka II maailmasõjas, teada on kasutusest veel ka Vietnami sõjas. Mänguritele sai relv tuttavaks Battlefield'i mänguseerias, kus relv kuulus teljeriikide võitlejate varustusse. **Milline relv** (piisab disaineri perekonnanimest)?

9. See riik on tuntud ainukesena eduka orjarevolutsiooni poolest. Alguses võideldi edukalt Prantsusmaa koloniseerijate vastu Hispaania abiga, kuid kui Hispaania ei olnud nõus orjust kaotama, vabastas Prantsusmaa koloonias kõik orjad ning mässulised vahetasid poolt. Lõpuks võitsid nad sõja. Sõda juhtinud kindral hakkas riiki valitsema, jäädes enda sõnul lojaalseks Prantsusmaale. 1802. aastal jõudis saarele Napoleoni vend, sest oli ilmselge, et riik oli tegelikkuses iseseisvust saavutamata. Mõni aasta hiljem aeti saarelt Prantsuse võim välja ja riigist sai iseseisev vabariik. Tänapäeval on riik tuntud ebastabiilse riigi korra ning sellel suvel šokeeris maailma selle riigi presidendiga juhtunu. **Mis riigist on juttu?**

10. **Mis riigis on käibel maailma kõige "väärtuslikum" raha?** 1 dinaari eest saab tervelt 2,6 eurot. Meenutame, et 1 Läti lati eest sai eurosid kõigest 1,4.

11. Pildil on tuntud USA džässtrompetist ja laulja. Tema karismaatiline lavakäitumine ja hääl on tuntud peaaegu sama palju kui trompetimäng. Karjääri lõpul 1960. aastatel peeti teda mitte ainult džässis, vaid kogu popmuusika mõjutajaks. Ta oli üks esimesi mustanahalisi meelelahutajaid, kellel õnnestus edu saavutada nii, et nahavärv jäi teisejärguliseks. See võimaldas talle pääsu Ameerika ühiskonna kõrgematesse ringkondadesse, kuhu mustanahalistel tavaliselt asja ei olnud. Kuigi ta ei politiseerinud oma rassi kunagi avalikult, oli ta võrdsete õiguste pooldaja. Kuulete ka tema ühte kõige kuulsaimat laulu. **Nimetage laulja ja laulu nimi.**

12. Selle sümboli võttis 1557. aastal kasutusele uelisi arst ja matemaatik Robert Recorde (1512-1558) teoses „The Whetstone of Witte“. Oma tegu põhjendas ta sellega, et ei viitsi pidevalt välja kirjutada kolme sõna (eesti keeles oleks see üks või kaks sõna) ning et loodud sümbol ise on kõige parem näide omadusest, mida see väljendama peaks. **Mis sümbol?**

13. Selle inglise näitlejanna läbimurderolliks oli nimategelase kehastamine 2015. aasta filmis “Tuhkatriinu”. Hiljem on ta mänginud veel filmides “Põgenemise rütm” (“Baby Driver”), “Süngeim tund”, “Mamma Mia! Here We Go Again” ja “Yesterday”. Kui tema nimi ei meenu, siis loodetavasti oskate kirja panna Harry Potteri vanemate eesnimed. **Kes?**

14. **Mis nime** kandis Saksamaa sõjaline operatsioon suvel 1941, mille käigus tungiti kallale NSV Liidule? Sellest sai alguse Suureks Isamaasõjaks nimetatud sõda. Küsitav nimi on pärit sõjakalt Saksa keisrilt, kes suurema osa oma vaitsusajast pidas sõdu Itaalias ning teel III risticõtta uppus Türgis Salephi jõkke. Sama hüüdnime kandis Türgi admiral Hayreddin, kes XVI sajandil kindlustas Ottomani impeeriumile ülemvõimu Vahemerel.

15. Pildil vasakul tõstab klaasi Lennart Meri. **Kes on paremal?**

16. See Eesti partei kannab alates 2012 Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna nime. Partei asutati juunis 2000, Riigikogu valimistel 2003 ja 2007 koguti vastavalt 13 ja 7 % häältest, liikmete arv ulatus hiilgeajal 8600-ni, lisaks 3000-liikmeline noortekogu. Viimased kolm esimeest enne ümbernimetamist olid Juhan Aare, Andrus Blok ja Margo Miljand. Erakonna auesimees oli Arnold Rüütel, kes on praegu ka erakonna järglase EKRE auesimees. **Mis erakond?**

17. Millise Euroopa jalgpalli tippklubi ametlikuks maskotiks sai 2014. aastal Bart Simpson?

18. Pildil on üks ajalooline, tänaseks hävinud ehitis. Ehitisega sama nime kannab bänd, keda kuulete. Loo nimeks on Pompeii, aga selles linnas sellist ehitist ei olnud. **Mis on hoone ja bändi ühine nimi?**

19. Pane kõik komponendid (avokaado, tomat, sibul, tšilli, küüslauk) köögivilja purustajasse; haki peale kirsstomatid ja serveeri koos nachodega. Ehk üks näide, kuidas valmistada paar aastatuhandet vana toitu, mis otsetõlkes tähendab lihtlabast „avokaado kastet“. **Mis nime all seda kastet tuntakse?**

20. Näete maailma ühe tuntuima arvutimängu loonud firma vappi. **Mis firma?**

21. Küsitav isik (pildil I maailmasõja ajal leitnandi mundris; eluaastad 1894-1972) pälvis kogu maailma tähelepanu 1936. aastal – ja seda koguni kolmel korral. Jaanuaris päris ta teatud positsiooni (ameti), juulis elas üle atentaadikatse ja detsembris astus positsioonilt tagasi. **Kes?** Kui nimi ei meenu, saate punkti positsiooni eest.

22. USA osariikide pealinnade hulgas on vaid üks miljonilinn. Tegemist on elanike arvult USA 5. linnaga (1,6 miljonit). Arvestatud on linna kui haldusüksust, ilma eraldi haldusüksusi moodustavate eeslinnadeta. Linn on USA-s üks vähestest, mis on esindatud nelja sportmängu (ameerika jalgpalli, pesapalli, korvpalli ja jäähoki) kõrgliigades. Neist kolm klubi kannavad osariigi ja üks pealinna nime, kaks baseeruvad pealinna eeslinnas Glendale'is. **Nimetage osariik ja selle pealinn.**

23. Selle kala nimetus läti keeles on repsis, leedu keeles seliava, rootsi keeles siklöja, soome keeles muje, ladina keeles *Coregonus albula*, inglise keeles vendade. **Mis kala** see on, mida meil vahetevahel ka salakaks nimetatakse?

24. See isik oli Nõukogude Venemaa ja Venemaa kosmonaut, kes tegi esimesena jalutuskäigu avakosmoses. Temast ja tema paarimehest Pavel Beljajevist valmis 2017. aastal film “Esimesena kosmoses”, mida on näidatud ka Eesti Televisioonis. See räägib nende missioonist kosmoselaeva Voshod-2 pardal, eesmärgiga viia 18. märtsil 1965 inimene kosmoselaevast välja avakosmosesse. Mees oli kahekordne Nõukogude Liidu kangelane ning osales samuti 1975. aastal Apollo-Soyuzi esimesel rahvusvahelisel kosmosemissioonil. **Mis on küsitava isiku nime?**

25. **Kes on see näitleja?** Ta on sündinud Kuubas 1988. aastal. Tema hetkel viimane roll kinolinadel on uues James Bondi filmis “007: Surm peab ootama”.

26. **Kes on see 2021. aasta komeet talispordimaailmas?**

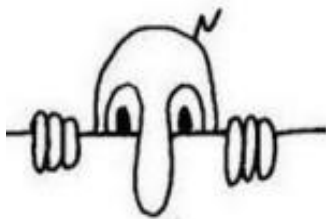
Maailmameistrivõistlustel teenis ta 4 kulda. Juunioride MM-l Otepääl 2018 ta veel nii edukas ei olnud, teenides tavadistantsil ja jälitussõidus hõbemedali.

27. „Kalevipojas“ kirjutatakse selle küla kohta nii: Virnas katsid surnud välja, Kehad kuhjas künkaida, Mitmes kohas kasvid mäeksi Surnurünkad sambelilla; hangusivad Kümme tuhat kooljakeha. **Mis külast on jutt?** Sama küla alla olla jäänud ka Kalevipoja hobuse nahk, mille kohal kevaditi karstiluhut ulatuslikult lainetab. Küla asub tänapäeval Lääne-Virumaal Tapa vallas.

28. Teise maailmasõja ajal küüditati USA-s interneerimislaagritesse umbes 120 000 ühe rahvuse esindajat, kellest 62% olid USA kodanikud. Laagrid suleti 1945-46, inimestel anti 25 dollarit ja rongipilet kodukohta, kus nende majad ja muu vara olid juba teiste omanduses. Alles president Reagan tunnistas 1988. aastal, et interneerimine rikkus inimõigusi, vabandas ja laskis elusolevatele kompensatsiooni maksta. **Millise rahvuse esindajatega niisugust ülekohut tehti?**

29. See kiilaspäine ja suure ninaga USA härrasmees muutus eriti populaarseks Teise Maailmasõja ajal ning on üks legendaarsemaid graffiteid. Tema eelkäijaks on peetud Ühendkuningriigist pärit Chadi. Lisaks on tal mitu aliaast - Herbie, Overby, Flywheel, Private Snoops, The Jeep, Clem ja nii edasi. Ansambliil Styx on temanimeline plaat. **Mis nimega teda tuntakse?**

30. Sarja

peategelasi on neli, nende keha on ühendatud bioloogilised koed ulmelise tehnoloogiaga ning nad elavad ja tegutsevad alati üheskoos ning kohas, mis on nende järgi ka nime saanud. Nende elukohaks olevas keskkonnas, teatud mõttes paralleelreaalsuses, kehtivad kummalised füüsikaseadused, mis erinevad mõnevõrra Maal esinevatest. Kūborge aitavad autonoomselt tegutsevad intelligentsed masinad. Peategelased jälgivad oma tehnoloogiat kasutades meie reaalsust, neil on raskusi selle mõistmisega, kuid see ei häiri neid vähimalgi määral. Sarja loojad on Anne Wood ja Andrew Davenport ning seda on toodetud aastatel 1997–2001 ja taas 2015–16 kokku 425 osa. **Mis sarjast on jutt?**

Vastused.

1. Bhutan. Bhutanis on alpinism alates 2003. aastast keelatud.
2. Palindroomide foobia
3. Ronka
4. Katedraal (La Catedral)
5. Eiffeli torn
6. 4chan
7. Bluetooth, sinihammas
8. Luger
9. Haiti
10. Kuveit
11. Louis Armstrong <https://www.youtube.com/watch?v=A3yCcXgbKrE>
12. Võrdusmärk
13. Lily James
14. Operatsioon Barbarossa
15. Boris Jeltsin
16. Rahvaliid (Eestimaa)
17. FC Zenit St. Peterburg
18. Bastille <https://www.youtube.com/watch?v=F90Cw4l-8NY>
19. Guacamole
20. Mojang
21. Edvard VIII
22. Arizona ja Phoenix
23. Rääbis
24. Aleksei Leonov
25. Ana de Armas
26. Sturla Holm Laegreid
27. Assamalla
28. Jaapanlased
29. Killroy
30. Teletupsud

Lisa: **Mis on kõige väiksem kahe riigi vaheline piir?** Vastus anda meetrites. 1. Botswana-Zambia 150m